

27.10.2021

Група № 21

Урок № 5

Тема уроку: «Написання не, ні з різними частинами мови»

Мета уроку: поглиблення знання про особливості вживання часток *не* та *ні*, розуміння зв'язку значення слів і особливостей їхнього написання, уміння редагувати тексти, вироблення мовного чуття; орфографічні навички; розширювати словниковий запас здобувачів освіти, уміння бачити помилки у власних висловлюваннях; прищеплювати повагу до української мови.

Матеріали до уроку:

1. Опрацюйте § 47 у базовому підручнику: *Українська мова (рівень стандарту): підручник для 10 кл. закл. загальн. середн. освіти/ Олександр Авраменко. – К.: Грамота, 2019. – 208 с.*

2. **Перегляньте відео до уроку на YouTube:**

https://www.youtube.com/watch?v=JFxcpQ2wbxs&ab_channel=EdEra

3. Законспектуйте матеріал до уроку (основне):

Правопис частки НЕ

Правила	Приклади
Разом НЕ пишуть	
якщо слово без <i>не</i> не вживається:	<i>невдаха, нездара, негода, неук; невблаганий, невпинний, нещадний; невдовзі, невтятки, неподалік, нещодавно, нехотя; неволити, нездужатися, незчутися, ненавидіти, непримітніти, непокоїти, нехтувати; але: неславити (ганьбити), не славити (не прославляти)</i>
якщо йдеться про нове поняття:	<i>небезпека (загроза); небилиця (вигадка); неволя (рабство); недоля (лихो); недруг (ворог); недовіра (підоозра); неправда (брехня)</i>
з прикметниками й прислівниками:	<i>невибагливий (скромний у вимогах), невмілий (безпорадний)</i>
якщо при дієприкметнику немає пояснювального слова	<i>незасіяне поле</i>
в префіксі <i>недо-</i> , який указує на неповноту дії	<i>недочувати (погано чути), недойдати (погано їсти) та ін.</i>
Окремо НЕ пишуть	
з прикметниками й прислівниками, коли в реченні щось заперечується:	<i>робота не важка; дорога не далека; надворі не холодно. робота аж ніяк не важка; ні, дорога не далека; надворі нітрохи не холодно; нам ніщо не</i>

Іноді таке заперечення підсилюється заперечними словами <i>ні</i> , <i>ані</i> , <i>ніяк</i> , <i>нітрохи</i> , <i>ніколи</i> , <i>ніде</i> , <i>ніщо</i> , <i>ніхто</i> й ін.	<i>страшне</i>
з усіма формами дієслова (крім дієприкметника)	<i>не робити, не сказавши, не робитиму;</i>
з числівниками, займенниками і прийменниками	<i>не два, не перший, не ми, не наш, не будь-який, не до речі, не з руки; виняток: неабиякий і не абиякий</i>
з дієприкметником, якщо при ньому є пояснювальне слово або він виконує роль присудка	<i>не чуваний (коли?) ніколи, не знаний (де?) тут; трава не скошена</i>
якщо заперечують щось	<i>не друг (а товариш, співробітник, просто знайомий, випадкова людина, ворог)</i>
якщо є протиставлення:	<i>робота не важка, а легка; дорога не далека, але її не близька; надворі не холодно, а так собі</i>

З дефісом НЕ пишуть

якщо вживається як префікс в іменниках — власних назвах	<i>не-Європа</i>
---	------------------

Правопис частки НІ

Правила	Приклади
<i>Разом НІ пишуть</i>	
у заперечних займенниках і прислівниках	<i>ніхто, ніякий, ніде, нікуди, ніяк</i>
якщо слово без ні не вживається	<i>нікчемний, нічліг</i>
<i>Окремо НІ пишуть</i>	
якщо вживається для заперечення наявності предмета чи ознаки, а також у стійких словосполученнях без дієслова-присудка	<i>ні краплини; ні се ні те; ні так ні сяк, ні на макове зерно</i>
якщо виступає повторювальним сполучником із заперечним єднальним значенням	<i>Не люблять кайданів ні слово, ні ідея (М. Рильський)</i>

4. Виконайте в робочому зошиті **вправи 2,3,4 до § 47 з підручника О.**

Авраменка для 10 кл.

Готуємося до ЗНО

1. Правопис часток *не*, *ні*. У якій групі слів усі вони з часткою *не* пишуться окремо?

А Не/затоплена місцина, ніким не/торканя роса, не/завершена робота;

Б не/почорнілий від часу паркан, не/просохла земля, не/розсідланий кінь;

В не/завершена книга, не/підбілена верба, не/виконане завдання;

Г не/прив'язаний звечора човен, ще не/забута образа, нічим не/ захищений порт?

2. Приведіть у відповідність варіанти написання з прикладами.

Частку <i>nepiшемо</i> :	A Ні/старовини, ні/я не дорікаю, ні/живий ні/мертвий, ні/так
1 Разом	ні/ сяк
2 Окремо	Б Не/бажано, не/п'ять, не/сказане, не/доїсти
Частку <i>ni</i> пишемо:	В Не/гайний, недо/лік, не/голосно, не/обережний
3 Разом	Г Ні/сенітниця, ні/кчема, ні/звідки, ні/хто
4 Окремо	Д Ні/коли, ні/туди ні/сюди, ні/до/ кого, ні/яково Е Не/щодавно, недо/робок, не/оковирний, не/той

3. У якій групі слів усі вони з часткою не пишуться разом?

А Не/помічений човен, не/підписані документи, ці не/забутні мрії;

Б не/бачена краса, не/полита досі розсада, не/бачена ніколи квітка;

В не/замкнені двері, не/закінчений лист, ніким не/підтверджений факт;

Г не/застебнуте пальто, не/зірваний бур'ян, ще не/висушене сіно?

Фото виконаних завдань надсилати мені на електронну пошту

ledishade@ukr.net

У темі листа вкажіть ваше прізвище, номер групи та № уроку.

27.10.2021

Група № 21

Урок № 6

Тема уроку: «*Контрольна робота №1 Орфографічна норма*»

Мета уроку: перевірити знання принципів орфографії; розвивати пам'ять, увагу, логічне мислення, самостійність, уміння розпізнавати вивчені мовні явища, формувати уміння вчитися, виконувати тестові завдання, працювати самостійно, виховувати повагу до мови.

Матеріали до уроку:

Шановні учні, повторіть усі теми з орфографії вивчені раніше та виконайте контрольну роботу «Орфографічна норма» в робочих зошитах (варіант на вибір учня)! Але пам'ятайте, що після карантину схожий тест буде проведений на уроці.

Контрольна робота

Орфографічна норма (тест)

I варіант

Завдання 1-18 – по 0,5 бала

1. Букву *e* на місці пропуску треба писати в усіх словах рядка:
 - а) вул...чка, оч...рет, ч...мпіон, юр...сдикція;
 - б) ф..стиваль, гр..чаний, плет..во, в..чоріти;
 - в) зам..рехтіти, гус..ниця, л..вада, т..раж;
 - г) ал..горія, скл..піння,ш..ренга, дон..чка.
2. Без апострофа треба писати всі слова рядка:
 - а) мор..як, за..ява, різдв..яний, м..який;
 - б) зв..язок, п..юре, б..юджет, духм..яний;
 - в) цв..ях, зор..яний, рел..єф, ф..юзеляж;
 - г) під..йом, зар..яд, карб..юратор, об..єм.
3. М'який знак на місці пропуску треба писати в усіх словах рядка:
 - а) голубон..ці, стіл..чик, злаз..те;
 - б) кін..цівка, крад..кома, чист..те;
 - в) сіл..ський, наріж..те, дивац..кий;
 - г) молот..ба, глян..те, пятдесят...
4. Позначте рядок, у якому допущено помилку в чергуванні приголосних:
 - а) кавказький, гадяцький, верещати, козацтво;
 - б) латишський, поштовий, мангилацький, воронезький;
 - в) бряжчати, мандрівництво, черкаський, птаство;
 - г) сільський, розміщувати, самарканський, висаджений.
5. Спрощення приголосних позначається на письмі в усіх словах рядка:
 - а) перс..ні, випус..ний,тріс..нути;
 - б) аген..ство, капос..ний, якіс..ний;

- в) артис..ці, хрус..нути, зас..ланий;
г) влас..ний, ціліс..ний, шелес..нути.
6. Подвоєні літери треба писати в усіх словах рядка:
а) блаки(т/тт)ю, сестри(ч/чч)ин, пі(д/дд)анство;
б) ста(т/тт)ями, безсмер(т/тт)я, нездола(н/нн)ий;
в) ста(т/тт)ей, подоро(ж/жж)ю, страй(к/кк)ом;
г) народже(н/нн)ий, довкі(л/лл)я, пі(в/вв)ідра.
7. Літеру *з* на місці пропуску треба писати в кожному слові рядка:
а) ро..чин, ..формувати, бе..хребетний;
б) бе..перешкодний, ро..колоти, ..тесати;
в) бе..порадний, ..повістити, ..читати;
г) ро..галуження, бе..крилий, ..судомити.
8. Літеру *с* на місці крапок треба писати в кожному слові рядка:
а) ..творення, ..котити, ..шивач;
б) ..фабрикувати, ..тяжка, ..пушк;
в) ..чесати, ..кинути, ..цілення;
г) ..тишити, ..терпіти, ..чинити.
9. Оберіть рядок, у якому з великої літери потрібно писати лише перше слово власної назви:
а) (З,з)елена (Н,н)еділя, (В,в)елика (В,в)едмедиця (сузір'я);
б) (С,с)вято (Т,т)рійці, (Г,г)олова (В,в)ерховної (Р,р)ади;
в) (К,к)онституція (У,у)країни, (П,п)агорб (С,с)лави;
г) (К,к)римський (П,п)івострів, (Ч,ч)орне (М.м)оре.
10. НЕ всі власні назви пишуться в лапках у рядку:
а) будинок відпочинку Зоря, станція метро Контрактова площа, кав'ярня Затишок, готель Золотий колос;
б) журнал Наука і суспільство, Слово о полку Ігоревім, санаторій Медобори, компанія Дженерал моторс;
в) повість Тіні забутих предків, підручник Історія України, пісня Стойть гора високая, епоха Відродження;
г) газета Бульвар, кінофільм Таксі-2, дискусійний клуб Діалог, оперета Сильва;
д) медаль За відвагу, корабель Титанік, соната Місячна.
11. Укажіть рядок, у якому в одному зі слів допущено помилку під час переносу:
а) яр-лик, якнай-легше, стін-газета, зі-в'янути, са-джанець;
б) І. П.-Котляревський, без'-язикий, дово-джу, по-клик, буль-йон;
в) сер-йозно, нянь-чин, вій-сько, дзьо-бати, вояч-чина;
г) мен-ший, зап'я-стний, товари-ство, ви-мкнути, під-йом;
д) сиві-ють, три-гранний, су-джу.
12. Разом треба писати кожне слово рядка:
а) пів/Болгарії, пів/сотні, напів/притомний;
б) напів/темрява, напів/чагарник, пів/Києва;
в) пів/апельсина, напів/м'який, пів/години;
г) пів/біди, пів/Америки, напів/землянка;
д) пів/коло, напів/сонний, пів/Туреччини.
13. Обидва слова треба писати через дефіс у рядку:
а) розлого/кристалій дуб/велетень;
б) мерехтливо/голубе край/небо;

- в) барвисто/пахучий лісо/степ;
 г) кисло/солодкий чорно/слив;
 д) шовковисто/зелений вербо/ліз.
14. Усі слова пишуться окремо в рядку:
 а) з/по/серед, на/передодні, де/на/якому, невідь/чому;
 б) під/час, коли/б, хоч/би, скільки/ж/то;
 в) пиши/бо, а/то/ж, у/разі, аби/коли;
 г) ніби/то, авже/ж, ані/трохи, не/той;
 д) ходи/но, все/ж/таки, без/угаву, уві/сні.
15. Літеру *i* на місці пропуску треба писати в усіх словах іншомовного походження
 рядка:
- а) Ч..каго, м..шень, соц..олог;
 б) Флор..да, нотар..ус, к..моно;
 в) Дон К..хот, сандв..ч, ек..паж;
 г) Т..бет, лаб..рінт, г..рлянда;
 д) Мер..ме, станц..я, шп..нат.
16. М'який знак на місці пропуску треба писати в усіх словах іншомовного походження в рядку:
 а) квінтил..йон, вол..єр, прес-пап..є;
 б) ал..фонс, гіл..йотина, сек..юриті;
 в) Джул..єтта, лос..йон, р..юш;
 г) він..єтка, бракон..єр, пен..юар;
 д) кабал..єро, кал..ян, рез..юме.
17. Позначте рядок, у якому всі прізвища пишуться з ю:
 а) Ока...мов, Син...в, Ма...ров, Грач...в;
 б) Вороб...в, За...мов, Пана...тов, Руч...в;
 в) Корол...в, Солов...в, Хмел...в, Алф...рова;
 г) Лихач...в, Парф...нов., ...сипов, Горбач...в;
 д) Вер...вкін, Корол...в, ...лкін, Пугач...в.
18. Частку *не* треба писати окремо з наступним словом у рядку:
 а) плани не/здійснені; не/прогріта сонцем земля;
 б) не/заплетена, а розплетена коса; не/випитий сік;
 в) не/спростовані нею чутки; не/скопані ділянки;
 г) не/зважаючи на дощ; ще не/оголошенні результати;
 д) ніким не/порушене питання; не/ знайдені скарби.

Завдання 19 - 1 бал

19. Установіть відповідність між значенням префікса та прикладом слова.

Значення префікса

- 1 збільшена якість
- 2 неповна дія
- 3 близькість
- 4 приєднання

Приклад слова

- А пр..солений
- Б пр..сілок
- В пр..звище
- Г пр..солодкий
- Д пр..в'язь

Завдання 20 - 2 бали

20. Уставте на місці пропусків (якщо потрібно!) букву (чи букви!) або апостроф.
- Бр..ніти, м..реж..во, форпос..ний, хвас..ливий, каза..ький, че..ький, лял..ці,
камін..чик, зв..язковий, верб..я, пас..я, стат..ей, бе..порадний, пр..горілий,
(Б,б)аба
(Я,я)га, (Ш,ш)шевченківські (Д,д)ні, брут..о, ан..отація, С..рія, аж..омаж.*

**Контрольна робота
Орфографічна норма
(тест)
ІІ варіант**

Завдання 1-18 – по 0,5 бала

1. Букву *e* на місці пропуску треба писати в усіх словах рядка:
 - а) розч..сати, підстр..гати, бр..хати;
 - б) ап..льсиновий, м..даліст, пташ..чка;
 - в) спост..реження, хвил..чка, побл..зу;
 - г) мисл..ння, виш..нька, автор..тет.
2. Апостроф на місці пропуску треба писати в усіх словах рядка:
 - а) марнослів..я, цв..яховий, любов..ю;
 - б) р..яжанка, високогір..я, пір..ячко;
 - в) череп..яний, трьох..етапний, кав..яр;
 - г) скіп..ятити, бездощів..я, п..ятниця.
3. М'який знак на місці пропуску НЕ ТРЕБА писати в усіх словах рядка:
 - а) без сил..ля, постав..те, борот..бист;
 - б) сімдесят.., колодяз..ник, кобзар..;
 - в) мистец..кі, північ.., майбут..нє;
 - г) ниточ..ці, повіл..но, славет..ність.
4. Під час словотвору відбувається чергування на -ЦТВ-, -ЦЬК- у всіх словах рядка :
 - а) юнак, купець, Бахмач, Черкаси;
 - б) волох, словак, Острог, Рига;
 - в) ремісник, Дрогобич, Овруч, козак;
 - г) Кагарлик, ткач, Ла-Манш, баски.
5. Спрощення приголосних позначається на письмі в усіх словах рядка:
 - а) балас..ний, виїз..ний, захис..ний;
 - б) перехрес..ний, зап'яс..ний, якіс..ний;
 - в) тиж..невий, випус..ний, віс..ник;
 - г) мас..ний, очис..ний, зліс..ний.
6. Подвоєні літери треба писати в усіх словах рядка:
 - а) ві(д/дд)звеніти, щоде(н/нн)ик, завда(н/нн)ь;
 - б) числе(н/нн)ий, шале(н/нн)ий, незмі(н/нн)ий;
 - в) попідти(н/нн)ю, скля(н/нн)ий, о(б/бб)ризкати;
 - г) гости(н/нн)ість, бо(в/вв)аніти, (л/лл)яний.
7. Літеру *з* на місці пропуску треба писати в кожному слові рядка:
 - а) ро..житися, бе..таланний, ..жовклий;
 - б) ..томлений, бе..журний, бе..хмарний;
 - в) ..палення, ро..поділ, бе..коштовний;
 - г) ро..трощити, бе..карний, ..худнення.

8. Літеру *c* на місці крапок треба писати в кожному слові рядка:

- а) ..середини, ..тупити, ..плутати;
- б) ..хитрувати, ..точити, ..кроїти;
- в) ..сушити, ..кладник, ..кинути;
- г) ..жувати, ..ковзати, ..підтиха.

9. Оберіть рядок, у якому з великої літери потрібно писати тільки перше слово власної назви:

- а) (С,с)трасний (Т,д)тиждень, (Ч,ч)умацький (Ш,ш)лях (сузір'я);
- б) (С,с)вято (І,і)вана (К,к)упала, (А,а)академія (М,м)истецтв (У,у)країни;
- в) (Д,д)руга (С,с)вітова (В,в)ійна, (М,м)узей (Н,н)ародної (А,а)рхітектури і (П,п)обуту;
- г) (У,у)каз (П,п)резидента (У,у)країни, (К,к)аннський (К,к)інофестиваль.

10. Усі власні назви пишуться в лапках у рядку:

- а) фабрика Любава, поема Гетьман Пилип Орлик, орден Ярослава Мудрого, печиво Білосніжка;
- б) альбом Мальовнича Україна, орден Пошани, товариство Просвіта, звання Заслужений журналіст України;
- в) видавництво Перун, пансіонат Трембіта, медаль За бойові заслуги, літак Антей;
- г) орден Миколи Чудотворця, трактор Білорусь, цукерки Пташине молоко, футбольний клуб Динамо.
- д) Кирило-Мефодіївське братство, Свято Воскресіння, аеропорт Бориспіль.

11. Укажіть рядок, у якому в одному зі слів під час переносу допущено помилку:

- а) прем'-ера, віл-ла, ніжно-блакитний, пів-ніч, від-жити;
- б) зі-пхнути, перев-чити, тъмя-ний, вер-б'я, най-кращий;
- в) мав-пячий, під-звітний, геть-ман, об-бити, студент-ський;
- г) форпост-ний, без-захисний, за-сміявся, пів-Європи, спросон-ня;
- д) прось-ба, ор-линий, від-дячити.

12. Разом треба писати кожне складне слово рядка:

- а) радіо/станція, гідро/механіка, мото/спорт;
- б) екс/губернатор, біо/кефір, термо/стійкий;
- в) мікро/елементи, міні/програма, авіа/лайнер;
- г) максі/пальто, кіно/фестиваль, фото/зйомка;
- д) лейб/медик, супер/яхта, екстра/ординарний.

13. Обидва слова треба писати через дефіс у рядку:

- а) багряно/червоний гори/цвіт;
- б) небесно/блакитна люби/мене;
- в) духмяно/медвяний звіро/бій;
- г) загадково/таємничий ломи/камінь;
- д) сумовито/тривожне перекоти/поле.

14. Окремо слід писати кожне слово в рядку:

- а) складно/підрядний, кисло/солодкий, хліб/сіль;
- б) жовто/блакитний, пів/вікна, екс/чемпіон;
- в) пів/Харкова, кіловат/година, темно/зелений;
- г) пів/озера, зроду/віку, навчально/виховний;
- д) суспільно/необхідний, цілком/правильний, на/добранич.

15. Літеру *u* на місці пропуску треба писати в усіх словах іншомовного походження рядка:

- а) Корс..ка, в..мпел, патр..от;
- б) Грец..я, к..шлак, к..парис;
- в) Корд..льєри, Кр..т, граф..н;
- г) ліценз..я, ск..пидар, сп..рт;
- д) М..лан, ц..стерна, б..зон.

16. Апостроф на місці пропуску треба писати в усіх словах іншомовного походження рядка:

- а) П..емонт, к..янті, кон..юнктура;
- б) валер..янка, радик..юль, вар..сте;
- в) прем..ера, Барб..юс, ар..єргард;
- г) Х..юстон, М..юнхен, круп..е;
- д) В..єтнам, ад..юнкт, манік..юр.

17. Позначте рядок, у якому всі прізвища пишуться з ью:

- а) Пил...в, Син...в, Корабл...в, Коел...;
- б) Вороб...в, Арт...мов, Т...ркін, Ма...ров;
- в) Скитал...в, Горбач...в, Лихач...в, Хруш...в;
- г) Собол...в, Ф...доров, Кравц...в, Водо...мов;
- д) Арт...мов, Син...в, Ковал...в, Вороб...в.

18. Частку не треба писати разом з наступним словом у рядку:

- а) не/політі вранці квіти; не/перевірені відомості;
- б) човен не/прив'язаний; не/обсаджений берег;
- в) не/вибілене полотно; не/вишитий, а витканий рушник;
- г) не/посіяна вчасно трава; не/доплетений тин;
- д) не/завершена робота; не/розчищені стежки.

Завдання 19 - 1 бал

19. Установіть відповідність між значенням префікса та прикладом слова.

<i>Значення префікса</i>	<i>Приклад слова</i>
1 збільшена якість	А пр..м'єрний
2 неповна дія	Б пр..в'язати
3 близькість	В пр..в'ялити
4 приєднання	Г пр..карпатський
	Д пр..старий

Завдання 20 - 2 бали

20. Уставте на місці пропусків (якщо потрібно!) букву (чи букви!) або апостроф. *Конт..нент, вел..т..нь, хворос..няк, тиж..невий, рекру..ький, пра..ький, Хар..ків, брин..чати, медв..яний, тів..ящика, священ..ик, с..авець, ро..житися, пр..жорстоко, (С,с)вято (Б,б)лаговіщення,(С,с)вято (П, п)еремоги, нет..о, ім..їграція, Алж..р, тр..умф.*

**Фото виконаних завдань надсилюти мені на електронну пошту
ledishade@ukr.net**

У темі листа вкажіть ваше прізвище, номер групи та № уроку.

